

NN

Sundsvalls kommun, stadsbyggnadskontoret
851 85 Sundsvall

Tillsynsbeslut enligt lagen (1992:1574) om bostadsanpassningsbidrag

Slutsatser

1. Boverket prövar inte frågan om det intyg som låg till grund för beslutet utfärdats av en icke legitimerad arbetsterapeut då det faller utanför Boverkets tillsynsområde.
2. Boverket har inte något att erinra över att Sundsvalls kommun inte genomfört något hembesök hos NN.
3. Boverket har inte något att erinra avseende att någon kostnadsberäkning inte har utförts av en opartisk person eller på eventuella omflyttnings- och ombyggnadskostnader på uppdrag av Sundsvalls kommun.
4. Boverket anser att handläggningstiden i NN:s ärende om bostadsanpassningsbidrag i onödan dragit ut på tiden. Boverket riktar därför kritik mot Sundsvalls kommun för den långa handläggningstiden.
5. Boverket uppmanar kommunen att framöver, i de fall en sökande vill uppdra åt kommunen att agera ombud, dels använda en skriftlig, tydlig och separat fullmaktsblankett, dels informera sökanden om vad en fullmakt har för faktisk verkan och att en fullmakt kan återkallas.

Redogörelse för ärendet

Bakgrund

NN ansökte om bostadsanpassningsbidrag hos Sundsvalls kommun den 11 september 2013 avseende installation av trapphiss mellan våningsplanen i bostaden. I ett brev daterat den 26 september 2013 uppmanade kommunen, vid äventyr av att ansökan annars skulle komma att avslås, NN att komma in med ett intyg av arbetsterapeut, läkare eller annan sakkunnig, för att styrka sitt behov av sökt åtgärd. I ett nytt brev daterat den 26 februari 2014 uppmanades NN att komma in med intyget senast den 26 mars 2014 vid äventyr av att ärendet annars skulle komma att avskrivas från vidare handläggning. Ett intyg från familjeläkare kom in den 8 april 2014. Sundsvalls kommun avslög NN:s ansökan den 15 maj 2014.

Anmälan

NN har i skrivelse till Boverket den 15 november 2014 framfört kritik mot Sundsvalls kommun angående dels att första intyget om behov av bostadsanpassningsbidrag utfärdats av en icke legitimerad arbetsterapeut, dels att ingen från kommunen har varit på hembesök och besiktigt hans hem innan beslut fattades och dels att ingen kostnadsberäkning har skett av en kunnig och opartisk person.

Boverket har i skrivelse till NN den 17 december 2014 och i telefonsamtal den 13 januari 2015 bland annat informerat om att verkets tillsyn är begränsad till den formella hanteringen av ärendet och att verket därmed inte kan pröva NN:s rätt till bostadsanpassningsbidrag.

Kommunens yttrande

Boverket har i skrivelse till Sundsvalls kommun den 17 december 2014 begärt att kommunen ska yttra sig över NN:s anmälan.

Kommunen har yttrat sig den 30 december 2014 samt bifogat kopia av akten i ärendet.

NN har den 10 februari 2015 som svar på kommunens yttrande anfört bland annat följande. Han anser inte att kommunen har följt Boverkets bostadsanpassningsregler och att kommunens agerande i detta ärende är olagligt. Någon representant från kommunen har inte inspekterat hans bostad trots både muntlig och skriftlig inbjudan. Den enda som har varit på hembesök är en icke legitimerad arbetsterapeut som, han veterligen, saknar byggkunskaper. Dennes intyg innehåller dessutom massor av fel. För att kommunen ska vara seriös och kunna lämna ett riktigt beslut krävs det att någon med byggnadstekniska kunskaper och opartiskhet lämnar ett utlåtande i ärendet.

Boverket har i skrivelse till Sundsvalls kommun den 27 januari 2015 begärt att kommunen ska komplettera sitt tidigare yttrande om bland annat handläggningstiden.

Kommunen har den 12 februari 2015 kommit in med ett kompletterande yttrande i ärendet.

Boverkets bedömning

Boverket har enligt 3 § lagen om bostadsanpassningsbidrag tillsyn över kommunernas verksamhet med detta bidrag. Boverkets tillsyn efter en anmälan begränsar sig till kommunernas formella hantering av ärenden om bostadsanpassningsbidrag. Det kan till exempel handla om handläggningstid och bemötande men även om andra frågor som regleras i förvaltningslagen. Däremot omfattar tillsynen inte frågan om en kommuns beslut att bevilja eller inte bevilja bostadsanpassningsbidrag i ett enskilt ärende är korrekt. Inte heller omfattar tillsynen kommunens skäl för bedömningen. Sådana frågor får efter ett överklagande prövas av allmän förvaltningsdomstol.

Beträffande den formella hanteringen av NN:s ärende gör Boverket följande bedömning.

Intyg eventuellt utfärdat av en icke legitimerad arbetsterapeut

NN har anfört att det intyg som legat till grund för avslaget av hans ansökan om bostadsanpassningsbidrag har utfärdats av en icke legitimerad arbetsterapeut. Frågan om arbetsterapeuten är legitimerad eller inte faller inte under Boverkets tillsynsområde, varför Boverket inte kommer att ta upp denna fråga till prövning.

Följande kan dock nämnas upplysningsvis om intyg från sakkunniga i bostadsanpassningsärenden.

Av Boverkets föreskrifter BFS 2014:8 - BAB 14, framgår bland annat att sökanden till sin ansökan ska bifoga ett intyg där det framgår att åtgärderna är nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen. En arbetsterapeut, en läkare eller någon annan sakkunnig ska ha skrivit intyget. Intyget är sökandens bevisning av behovet. Det står sökanden fritt att komma in med flera intyg och från olika sakkunniga. Intyget är dock inte ensamt avgörande för om bidrag ska lämnas eller inte. Kommunen ska nämligen värdera intyget, det vill säga pröva intygets styrka. Dessutom ska kommunen bedöma om åtgärderna överhuvudtaget är bidragsberättigande. Den sakkunnige skriver intyget åt sökanden. Intyget är alltså sökandens. Det händer att den sakkunnige som en ren service skickar intyget direkt till kommunen för att inte sökanden ska behöva göra det. Kommunen bör i dessa fall kontakta sökanden och försäkra sig om att han eller hon verkligen vill åberopa intyget i bidragsärendet. Kommunen kan även vara skyldig att underrätta sökanden om intygets innehåll och låta honom eller henne yttra sig över det.

Avsaknad av hembesök

NN

Han har begärt att en representant från kommunen ska komma ut till hans bostad och inspektera denna eftersom förslaget om flyttning mellan våningarna är dåligt. Detta då villan kommer att bli förstörd och då den inte längre kommer att passa för ett normalboende utan handikapp. Dessutom kommer det innebära stora kostnader.

Boverket

En myndighet ska enligt 7 § förvaltningslagen handlägga varje ärende där någon enskild är part så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Om en myndighet, i detta fall kommunen, bedömer att den har tillräckligt med information för att fatta beslut i ärendet, behövs inte någon ytterligare inhämtning av information i ärendet, exempelvis genom att hålla syn på platsen (hembesök).

Lagen om bostadsanpassningsbidrag ställer heller inga krav på hembesök i anpassningsärenden. Det är inte ovanligt att kommunerna i sin hantering av bidraget utför hembesök, vilket naturligtvis kan vara en lämplig åtgärd allt efter omständigheterna i ärendet. Det finns dock inga krav på kommunerna att regelmässigt utföra hembesök. Med anledning härav har Boverket inget att erinra avseende att hembesök inte företagits i NN:s bostad.

Utlåtande och kostnadsberäkning av opartisk person med byggkunskaper

NN

Han har skickat in en kostnadsberäkning på de kostnader som kan uppstå enligt arbetsterapeutens förslag. Arbetsterapeutens förslag är antagligen inte genomförbart på grund av villans konstruktion och det blir fyra gånger dyrare än hans förslag på inköp av en stoltrapphiss. Han anser att det behövs utföras en kostnadsberäkning på ombyggnadskostnaderna och dess följder. Han anser även att en kostnadsberäkning behöver utföras av en kunnig och opartisk person för att domstolarna med flera ska kunna fatta ett lagligt och korrekt beslut.

Boverket

Av Boverkets föreskrifter BFS 2014:8 - BAB 14 framgår att sökanden ska bifoga en kopia på anbud, offert eller en kostnadsberäkning till sin ansökan om bostadsanpassningsbidrag.

Det är således sökanden som ansvarar för att en kostnadsberäkning eller anbud/offert upprättas i ärendet. Kommunen ska, om de kommer fram till att de sökta åtgärderna är bidragsberättigande, därefter bedöma rimligheten av kostnadsberäkningen eller anbudet/offerten. Kommunen har således ingen skyldighet att genomföra/bekosta en kostnadsberäkning utförd av en oberoende part.

Boverket har med anledning härav, inget att erinra avseende att någon kostnadsberäkning inte har utförts av en opartisk person eller på eventuella omflyttnings- och ombyggnadskostnader på uppdrag av kommunen.

Handläggningstiden

Boverket har vid sin granskning av kommunens akt i ärendet funnit att NN:s ansökan om bostadsanpassningsbidrag kom in till kommunen den 16 september 2013 och att beslut i ärendet fattades först den 15 maj 2014.

Efter anmodan från Boverket har kommunen yttrat följande i denna del. Vid telefonsamtal den 1 oktober 2013 ber NN om mer tid att komma in med annat intyg från sakkunnig. Den 26 februari 2014 skickades en skriftlig påminnelse från kommunen. Den 10 april 2014 inkom kompletterande intyg från NN och den 15 maj 2014 fattades beslut i ärendet.

Boverket

Av 7 § förvaltningslagen (1986:223) framgår att varje ärende där någon enskild är part ska handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts. Vad som är en godtagbar handläggningstid i ärenden om bostadsanpassningsbidrag varierar beroende på ärendets omfattning och svårighetsgrad. Kommunen ska se till att utredningen i ett ärende blir så fullständig som möjligt och därefter fatta ett beslut. Men det finns också en skyldighet för kommunen att se till att handläggningen i onödan inte drar ut på tiden och att ärendet handläggs så snabbt, enkelt och billigt som möjligt. Normalt sett räknas handläggningstiden från det datum som ansökan inkom till kommunen.

Av handlingarna i ärendet framgår bland annat följande. Ansökan om bostadsanpassningsbidrag kom in den 16 september 2013 till kommunen. Beslut fattades den 15 maj 2014. Det har således dröjt nästan på dagen åtta månader innan ett avslagsbeslut meddelats i ärendet. Boverket vill i detta sammanhang fram-

hålla att det normala förfarandet vid handläggningen av ärenden om bostadsanpassningsbidrag är att utifrån ansökan pröva frågan om åtgärderna i sig kan bedömas som nödvändiga och bidragsberättigande i övrigt enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag och därefter fatta ett skriftligt beslut som kan överklagas. Detta ska enligt bestämmelserna i förvaltningslagen ske så enkelt och snabbt som möjligt. För sökanden är det särskilt viktigt eftersom kommunen och sökanden kan ha olika uppfattningar om i vilken mån bostadsanpassningsbidrag ska beviljas. Och det är först när kommunen fattat ett skriftligt beslut i ärendet som det finns en möjlighet att överklaga kommunens beslut och få till stånd en överprövning i domstol. Kommunen har i sin handläggning av ärendet den 1 oktober 2013 gett NN anstånd med att komma in med ytterligare intyg av sakkunnig. En påminnelse sändes ut av kommunen den 26 februari 2014, nästan fem månader senare. Av handlingarna i ärendet framgår inte att någon aktivitet ägt rum i ärendet under denna period. Som framgår ovan åligger det kommunen att se till att handläggningen inte drar ut på tiden, vilket medför att kommunen har en skyldighet att driva ett ärende framåt, även i fall som dessa då klaganden har begärt anstånd. Enligt Boverkets uppfattning har kommunens agerande medfört att handläggningstiden i onödan dragit ut på tiden. Boverket riktar därför kritik mot kommunen för den långa handläggningstiden.

Fullmakt direkt i ansökan

Boverket har vid sin granskning av kommunens akt i ärendet funnit att det på ansökningsblanketten av bostadsanpassningsbidrag finns ett förtryckt avsnitt där den sökande med ett kryss ska ange om denne ger Sundsvalls kommun fullmakt att svara för upphandling av sökta bostadsanpassningsåtgärder samt överlåter till kommunen att betala ut beviljat bostadsanpassningsbidrag direkt till anlita entreprenör, eller om sökanden själv avser att ombesörja upphandling och utbetalning.

Enligt Boverkets mening, bör en skriftlig fullmakt vara skild ifrån själva ansökningsblanketten. Då sökanden på ansökningsblanketten emellertid kan välja att inte ge kommunen fullmakt i ärendet, avstår Boverket från att rikta kritik mot kommunen.

Boverket vill dock göra kommunen uppmärksam på att en skriftlig fullmakt ska vara tydlig och skild från själva ansökningsblanketten. Dessutom måste kommunen noggrant informera sökanden om vad en fullmakt har för faktisk verkan och att en fullmakt kan återkallas.

I detta ärende har jurist Johan Kjellberg beslutat. Jurist Greta Lenhoff har varit föredragande.

Johan Kjellberg
jurist

Greta Lenhoff
jurist